

§ 11**Strategi mot våldsbejakande extremism****Beslut**

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Ärendet

Socialnämnden har tagit fram en delstrategi som tillsammans med kommunstyrelsens underlag föreslås utgöra Stockholms stads utgångspunkt för program mot våldsbejakande extremism som kommunfullmäktige ska besluta om under hösten 2015. Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. I Stockholms stad har dessa definierats som den våldsbejakande extremistiska autonoma miljön, den våldsbejakande högerextremistiska miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistiska miljön. Förvaltningen ser positivt på delar av strategierna men är frågande inför efterperspektivet och beskrivning av hur arbetet konkret ska gå till i staden.

Ärendets beredning

Östermalms stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 1 augusti 2015.

Dnr 2015-412-1.5.1.

Förslag till beslut

Vice ordförande Therese Carlborg m.fl. (M) och ledamoten Mimmi Deljerud Engholm (FP) yrkade att nämnden antar moderaternas och folkpartiets förslag till beslut.

Ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S), ledamoten Jaime Barrios (V) och ledamoten Magnus Lindgren (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Vice ordförande ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Therese Carlborg m.fl. (M) och ledamoten Mimmi Deljerud Engholm (FP) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

Att som svar på remissen anföra följande:

Stockholms stad måste ha ett stadsövergripande arbete mot extremism och en långsiktig strategi kring unga kringresande och våldsbejakande extremism.

Att arbeta mot våldsamma och extrema idéer och grupperingar är ständigt en central uppgift för en demokratisk rättsstat. I dagsläget ter sig den uppgiften än mer angelägen, i ljuset av att många unga stockholmare lockas av den så kallade Islamiska statens terrorläror. Även om våldsbenägen politisk och religiös extremism inte är någon ny företeelse gör omfattningen av problemet att det finns ett stort behov av samordning mellan olika delar av staden.

Vi kan aldrig acceptera att människor i Sverige, och i Stockholm, värvas till extrema grupper som begår vålds- och terrordåd, oavsett om det är religiösa grupperingar eller våldsbejakande. Alliansregeringen tog frågan på stort allvar under sin tid vid makten och inledde ett långsiktigt arbete för att stärka Sveriges förmåga att hantera de nya hoten. Alliansregeringen avsatte resurser till olika former av avhopparverksamhet från extrema organisationer och utsåg en nationell samordnare mot våldsbejakande extremism. Detta var viktiga och nödvändiga steg som nu måste följas upp med konkreta handlingar i kommunerna.

Den remiss som nu har kommit på nämndens bord är märklig. Det finns inget färdigarbetat förslag att ta ställning till. Dokumentet behöver utvecklas och konkretiseras i hur det faktiskt ska arbetas. Det saknas också perspektiv från de olika stadsdelarnas erfarenheter och utmaningar. Framförallt saknar vi erfarenheten från de verksamheter som under en längre tid har arbetat med problematiken. De har viktiga erfarenheter och kontaktnät som staden vinner på att värna istället för att bygga upp ett eget parallellt system.

Istället finns det två dokument, en inriktning från finansroteln och en strategi från socialnämnden, som på avgörande punkter motsäger varandra. Enligt finansroteln är det dokument som socialnämnden antog i våras en ”delstrategi” som reglerar socialtjänstens arbete. Det är inte ett intryck man får när man läser själva strategin. Punkt 3 i strategin handlar t.ex. om hur

ansvarsfördelningen ska se ut mellan stadsledningskontoret och socialförvaltningen, dvs. den försöker reglera sådant som ligger utanför socialtjänsten.

Vidare finner man i finansrotelns inriktningsdokument ett starkt brottsofferperspektiv och ett tydligare fokus på att personer i extrema miljöer ska få hjälp att hoppa av. Det står nu också att staden "inte ska vidta åtgärder som kan uppfattas premiera eller belöna brottsliga handlingar". Vi välkomnar detta, även om det är anmärkningsvärt att något så självklart ska behöva sägas.

Det står dock vidare att socialnämndens strategi har identifierat "en rad åtgärder" som riktar sig till personer som har stridit utomlands. Med tanke på att vissa av dessa åtgärder, såsom hjälp med bostad och försörjning, är ytterst kontroversiella är det olyckligt att inte finansroteln tydligare fastslår exakt vad det är man menar. Det är dock bra att man har förtydligat att åtgärderna ska rikta sig till personer som vill lämna den extrema miljön. Att det finns en motivation hos individen att förändra sitt liv är en förutsättning för att det offentliga ska kunna sätta in insatser.

Vi i Alliansen vill därför trycka än mer på insatser som ökar kunskapen och förståelsen omkring frågan bland alla vuxna som kan möta ungdomarna i sin vardag. Det är viktigt att se till bredden av problematiken - det är inte alltid ungdomar som av olika skäl utmärker sig som är de mest riskutsatta. Det är därför lika viktigt att verka för ökad kunskap och förståelse bland stadens medarbetare som de vuxna som under fritiden möter ungdomar som kan riskera att rekryteras. Genom att öka deras kunskap och insikter kring unga som befinner sig i våldsbejakande miljöer ökar vi möjligheten att bryta en negativ tankespiral bland unga och motverka att fler rekryteras. Här är ungdomarnas fritid och närmiljö av största vikt.

Man kan notera att den ursprungliga strategin anger att bostadsbolagen är viktiga samarbetspartners, men varken bostadsbolagen eller Bostadsförmedlingen är remissinstans. Kanske innebär det att man kommer att förbigå bostadsfrågan med tysthet i det som följer.

Stockholm bör därför ta lärdom av andra länders erfarenhet och arbete, så som hur Danmark och England arbetar mot radikalisering och extremism. Skillnaden mot Stockholm stads arbete är tyvärr tydlig. I andra städer så som Köpenhamn har en oberoende expertgrupp arbetat fram konkreta åtgärder för att

motverka radikaliserings. I expertgruppen, ingår polis, förvaltningsdirektörer, socialchefer, psykologer och forskare.

I det fortsatta arbetet kan staden med fördel anamma många av de rekommendationer som presenterats av Köpenhamns expertgrupp mot radikaliserings, vars rapport är ojämförligt mycket mer genomarbetad och vetenskapligt underbyggd än socialnämndens strategi. Bland expertgruppens förslag märks:

- * Att ge ett tydligt mandat till stadens medarbetare att gripa in tidigt vid tecken på att en ungdom är på väg att radikaliseras för att erbjuda stöd och kontakt med personer utanför riskmiljön.

- * En särskild samordningsenhet med företrädare för myndigheter och andra aktörer inrättas som följer upp och sätter in insatser för personer i riskzonen för radikaliserings.

- * Vikten av samarbete mellan kommunen och rättsväsendet vid övergång från kriminalvården.

- * Att skolan lär ut ett kritiskt förhållningssätt till information och budskap via sociala medier.

- * Att föräldrar till ungdomar som hotas av radikaliserings får stöd i sitt föräldraskap, till exempel genom nätverk och coacher.

- * Att särskilda insatser görs med sikte på yngre barn som umgås med äldre ungdomar som är inblandade i extremistiska eller kriminella miljöer.

- * Att särskilt stöd ges till flyktingfamiljer som utsatts för våld eller trauma, eftersom vissa radikaliserade ungdomar är uppväxta i sådana familjer.

- * Att skolan arbetar långsiktigt med att förmedla medborgarskapets och demokratins värderingar.

- * Att utveckla metoder för att mäta effekten av insatser och utbyta erfarenheter med andra berörda kommuner. Mot bakgrund av detta är strategin såsom den har utformats en strategi som vi inom Alliansen inte ställer oss bakom. Vi förordar därför att hela strategin omarbetas i grunden.

Särskilt uttalande

Ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S), ledamoten Jaime Barrios (V) och ledamoten Magnus Lindgren (MP) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande.

I ett läge där extremistiska och våldsbejakande rörelser får ett större inflytande över både samhällsdebatten och människors vardag är det viktigt att Stockholms stad har en övergripande strategi för att hantera utmaningarna gällande demokrati och människors säkerhet. Därför välkomnar vi arbetet med en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism.

Utgångspunkten i Socialnämndens remitterade förslag är riktig. Öppenhet, tolerans och respekt för demokratins spelregler är en solid värdegrund för stadens arbete. Likaså är det förstås nödvändigt att strategin tar sin utgångspunkt i alla människors lika värde.

För att en strategi mot våldsbejakande extremism ska bli framgångsrik är det viktigt att det klart framgår att staden aldrig kommer att acceptera hot eller våld som politiska uttrycksmedel. Staden måste vara tydlig med att den kommer medverka till att den typen av aktiviteter lagförs och beivras. Staden ska med alla tillgängliga medel bidra till att förebygga rekrytering till dessa rörelser. Stadens arbete ska också syfta till att skapa utvägar för människor som vill lämna dessa miljöer.

Vi delar strategins målsättning att det är viktigt att staden finns till också för de som drabbas av extremismen i sin vardag. Det handlar såväl om traditionellt stöd till brottsoffer, som stöd till anhöriga till dem som valt att gå med i extrema rörelser. Stadens arbete måste bygga på tanken att minska konfliktytor och öppna för dialog och samverkan mellan medborgare.

Det är också viktigt att strategin fokuserar på de områden där arbetet mot våldsbejakande extremism kräver extra insatser eller särskild samordning. Stadens stöd till personer i socialt utsatta situationer måste på individnivå ske efter likabehandlingsprincipen. Ett tidigare engagemang i en extremistisk rörelse ska vare sig diskvalificera eller leda till förtur till stadens stödverksamhet.

Socialnämndens strategi skulle tjäna på att få ett mer utvecklat perspektiv på olika typer av våldsbejakande extremism. Åtgärderna i strategin måste omfatta bekämpandet av såväl högerextremism, de extremistiska autonoma rörelserna samt den våldsbejakande islamismen.

Strategin kan också utvecklas när det gäller ledning och samordning av stadens insatser. Det är rimligt att den samordnande funktionen finns nära stadens ledning för att underlätta samarbete och informationsflöde mellan stadens alla förvaltningar.